

НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

к.е.н.,ст. викладач Кліменко О. В., студентка гр. Е-91 Ромашко А. С.

Однією з головних складових національної та економічної безпеки держави є її продовольча безпека. Поряд з іншими проблемами економічного розвитку в сучасних умовах проблема продовольчої безпеки стає все більш гострішою та займає все більш вагоме значення в структурі економічної безпеки. Сюди можна віднести продовольчу забезпеченість країн і регіонів, продовольчу незалежність, безпеку продовольства для життя та здоров'я населення, так як продукти життєдіяльності є важливим ресурсом країни. Вирішення проблем продовольчої безпеки та її забезпечення має важливе значення та може розглядатися на регіональному та державному рівнях. Необхідність забезпечення продовольчої безпеки як складової економічної безпеки виникає у зв'язку з захистом державних інтересів, таких, як соціальна стабільність, задоволення потреби в харчуванні, незалежність від імпорту, розвиток власного виробництва продовольчих товарів, створення резервних запасів для стабілізації продовольчого забезпечення.

Питанню продовольчої безпеки присвячено достатньо велика кількість праць як вітчизняних, так і зарубіжних науковців-економістів, а саме: О.І. Гойчук, О.В. Захаріна, О.С. Резнікова, О.С. Скидан, О.М.Черчиль та інші. В своїх працях вони досліджували теоретичні аспекти продовольчої безпеки, її структуру, методи оцінки. Проте ряд питань залишаються невирішеними: потребують додаткових досліджень та розробки шляхи та інструменти підвищення продовольчої безпеки країни, забезпечення її на більш високому рівні.

Метою даної роботи є узагальнення головних проблем на шляху до досягнення продовольчої безпеки, визначення основних шляхів її забезпечення та підвищення.

Процес формування продовольчої безпеки країни має комплексний характер та пов'язаний з макроекономічним розвитком держави в цілому та її регіонів. Згідно чинного законодавства України, продовольча безпека визначається як захищеність життєвих інтересів людини, що виражається в гарантуванні державою безперешкодного економічного доступу людини до продуктів харчування з метою підтримання її звичайної життєвої діяльності. Продовольча безпека має тісний зв'язок з внутрішніми чинниками (розвиток аграрної сфери, продовольча забезпеченість країни) та зовнішніми чинниками (глобальна продовольча проблема, зовнішньоекономічна політика держави).

До основних загроз забезпечення продовольчої безпеки можна необхідно віднести:

- 1) економічна недоступність продовольства через невисокі та нестабільні доходи населення, зростання споживчих цін на продовольчі товари більш швидкими темпами, ніж доходи населення;
- 2) фізична недоступність через недостатнє виробництво продовольства, недостатній розвиток ринкової інфраструктури;
- 3) неможливість здобуття екологічно безпечної для здоров'я продовольчої продукції, низький рівень якості та безпеки продовольства.

Необхідність забезпечення продовольчої безпеки України вимагає підтримання відповідного рівня продовольчого самозабезпечення, що передбачає використання державної підтримки вітчизняних виробників сільськогосподарської продукції та вжиття заходів імпортного контролю з метою захисту власних виробників від іноземної конкуренції.

До основних напрямів підвищення стану продовольчої безпеки можна віднести:

- забезпечення стійкого зростання виробництва і підвищення доступності для споживачів продуктів рослинництва, тваринництва;
- необхідність гармонізації дій суб'єктів аграрно-продовольчої системи;
- налагодження обміну аграрно-продовольчою продукцією;
- формування механізму регулюючої дії на виробництво і торгівлю аграрно-продовольчими товарами на міжнародному і національному рівнях;
- введення нормативних торговельних націнок для підприємств оптової, роздрібної торгівлі в частині реалізації продуктів першої необхідності;
- об'єднання дрібних колективних селянських господарств у великі об'єднання в межах районів, областей, регіонів;
- введення мінімальних гарантованих закупівельних цін, що забезпечують товаровиробникам високу рентабельність виробництва і його розширення;
- підвищення рівня екологічності та якості продукції шляхом стимулювання біологічного виробництва екологічно безпечного продовольства, розвиток та впровадження біотехнологій, державний контроль за якістю продукції, сертифікація продукції згідно міжнародних стандартів якості;
- чітке розмежування повноважень та взаємодія органів державної влади та органів місцевого самоврядування у забезпеченні продовольчої безпеки та ін.

При вирішенні проблем продовольчої безпеки пріоритетне місце належить розвитку аграрного сектору та сільського господарства. Не менш важливе значення відіграє міжнародна торгівля продовольством та зовнішня політика держави у цих сферах. Посилення розвитку виробництва та розвитку торгівлі є одним з найефективніших методів забезпечення продовольчої безпеки в державі.